

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cebotari Adrian împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-210/24
NR. PIGD 2-22046455-01-3ra-01032024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.
Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorească: Instanța de fond: L. Holevițaia,
Instanța de apel: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

23 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de asigurări Sociale

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 04 aprilie 2022, Adrian Cebotari a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea a indicat că, a activat în organele afacerilor interne de la 03 noiembrie 2003 și până la 01 decembrie 2021, iar pentru activitatea în izolatorul de detenție provizorie, angajatorul i-a calculat vechimea în serviciu cu avantaje 1:2 conform Hotărârii Guvernului RM nr. 78/94, fapt probat prin Confirmarea nr. 34/20-6267 955 eliberată de DP Chișinău. La ieșirea la pensie, cuantumul pensiei constituie 53% din solda lunară.

3. Astfel, s-a adresat cu actele menționate la CTAS Orhei, care a emis Decizia de stabilire și achitare a pensiei pentru perioada decembrie 2021 - februarie 2022.

4. La 25 februarie 2022, CTAS Orhei a emis Decizia nr. 17/2022/1578 prin care a respins cererea reclamantului în stabilirea pensiei, după care, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă la CNAS, și la 23 martie 2022, prin răspunsul C-537/22 solicitarea a fost respinsă.

5. Consideră răspunsul și Decizia neîntemeiate și nefondate, or, conform art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia, se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

6. Susține reclamantul că, prin Hotărârea nr.19 din 19 iulie 2016, Curtea Constituțională din Republica Moldova a statuat: „[. . .] Pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art. 47 alin. (2)),

cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr. 156-XIV”. De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art. 10 alin. (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. De altfel, în condițiile art. 35 alin. (2) din Lege în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen. În același timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei. Curtea reiterează că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art. 54 alin. (2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus – să servească unui interes public legitim. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta fiind, de regulă, sursa lor primară de existență, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează.

7. Solicită, reclamantul Adrian Cebotari anularea deciziei CTAS Orhei nr. 17/2022/1578 din 25 februarie 2022, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-537/22 din 23 martie 2022, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui Andrei Cebotari cu achitarea pensiei neachitate, luându-se în considerație confirmarea eliberată de DP Chișinău nr. 34/20-6267 955 din 09 decembrie 2021.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Cebotari Adrian împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, s-a admis. S-a anulat actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 17/2022/1518 din 26.02.2022, prin care s-a respins cererea cu privire la stabilirea pensiei și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-537/22 din 23.03.2022, prin care s-a respins cererea prealabilă și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să stabilească și să achite lui Cebotari Adrian pensia pentru vechime în muncă, conform

certificatului nr. 34/20-6267-955 din 09.12.2021, emis de Direcția de poliție a mun. Chișinău al IGP al MAI, care confirmă vechimea în muncă cu avantaje de 26 ani 02 luni 07 zile.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 31 martie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 14 martie 2023.

11. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortate și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, conform pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 ”Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar”.

12. Instanța a conchis că, concluzia dată derivă inclusiv din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

13. Totodată, instanța de apel a reținută că, Andrei Cebotari a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul subdiviziunilor afacerilor interne în perioada de la 22 mai 2006 până la 01 decembrie 2021, care urmează a fi luate în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje).

14. Astfel, Andrei Cebotari cade sub incidența prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, iar la rândul său fiind irelevant argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale referitor la faptul că perioadele de activitate de la 13 februarie 2012 până la 19 octombrie 2018 și de la 07 decembrie 2018 până la 01 decembrie 2021, nu sunt acoperite de prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994, și nu pot fi calculate cu avantaje de 1:2, deoarece, condiția esențială în sensul pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, este ca instituția

în care persoana își exercită serviciul să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (de detenție provizorie).

15. Mai mult, instanța a notat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, inițial, a stabilit corect și legal pensia lui Andrei Cebotari în baza deciziei 17/2021/53216 reieșind din vechimea confirmată cu înlesniri de 26 ani 2 luni, fapt probat prin Confirmarea nr. 34/20-6267 955 din 09 decembrie 2021 eliberată de DP Chișinău.

16. De asemenea a reținut că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a aplicat corect legea, restricționând nejustificat reclamantul în dreptul acestuia la calcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, prevăzut de art.53 din Legea nr.300/21.12.2017, coroborat cu prevederile pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 05 martie 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea cererii de chemare în judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

18. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței ierarhic inferioare este eronată.

19. A indicat că, ca urmare a examinării actelor din dosarul de pensionare și Decizia nr. 17/2022/1578 din 25.02.2022 privind stabilire pensiei emisă de organul de asigurări sociale s-a depistat că Andrei Cebotari nu întrunește condițiile necesare de stabilirea a pensiei pentru vechime în muncă în conformitate cu art. 13, lit. a) al Legii 1544/1993, deoarece potrivit certificatului nr. 34/20-6267 955 din 09.12.2021 eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău al MAI perioada de activitate 13.02.2012-19.10.2018 și 07.12.2018- 01.12.2021 s-a inclus neîntemeiat ca avantaj 2:1 în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

20. Astfel în urma examinării documentelor aferente CTAS Orhei a calculat perioada de activitate 13.02.2012-19.10.2018 și 07.12.2018-01.12.2021 fără avantaj (1:1), fapt ce a determinat vechimea în muncă emisă de către instituția de forță. În baza calculului vechimii în muncă emisă de organul de asigurări sociale, vechimea în serviciu confirmată la momentul demisionării este de 16 ani 06 luni 18 zile.

21. A mai menționat că, certificatul nr. 34/20-6267 955 din 09.12.2021 privind calcularea vechimii în muncă eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău al MAI nu are o argumentare juridică, nefiind indicat care este temeiul legal potrivit căruia vechimea în muncă a reclamantului pe perioada respectivă a fost calculat cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

22. Urmare a examinării documentelor aferente Casa Națională de asigurări Sociale Orhei, pentru perioada de activitate, în cadrul izolatorului de detenție provizorie, a calculat un an de vechime în muncă, pentru un an de serviciu, fapt ce a diminuat vechimea în serviciu calculată de către instituția de forță, aceasta constituind 16 ani 06 luni 18 zile.

23. A susținut că, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

24. A dedus că activitatea reclamantului din perioada 13.02.2012-19.10.2018 și 07.12.2018- 01.12.2021 nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78/1994, deoarece acesta a activat în cadrul izolatorului de detenție provizorie, activitate ce nu urmează a fi calculată cu avantaje.

POZIȚIA INTIMATULUI

25. Prin referința depusă la 18 martie 2024 (modificată și completată prin referințele din 18 martie 2024 și 16 mai 2024) avocatul Vladimir Kovali acționând în interesele intimatului Andrei Cebotari a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:
„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

27. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

28. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

- (1) Recursul este admis dacă:
- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
  - b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
  - c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
  - d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

29. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 26 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.89).

31. Cererea de recurs a fost depusă la data de 05 martie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

32. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

33. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

34. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se

referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

35. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

37. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

38. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

40. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

41. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

42. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc